

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — — — 16 kor.
 Negyedévre... — — — 4 «
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... — — — 20 kor.
 Negyedévre... — — — 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — — — 24 kor.
 Negyedévre... — — — 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kényszerűtől visszadása
 vagy megőrzésére nem vállal költ.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, nov. 6.

Beöthy Algernon öröksége.

— Saját tudósítónktól. —

Belényes, november 6.

Még jóformán el sem hangzott a harangok zúgása, melyek a mi örökösen jó kedvű, igazi bohém képviselőnk kísérték utolsó útjára s már is új harangzó csendül meg: beharangozó a választásokra.

A humorista halálára itt a visszhang: ki lesz az örökös? A gyászoló választók csak most tértek vissza a temetésről s nemsokára riadó éljenekbe fognak kitörni. Éljen N. N. szeretett képviselőnk!

A mint az előjelek mutatják, sokan szeretnének szeretett képviselőnké lenni. S mivel Belényes és a vidéke túlnyomólag oláh, ebből egy tiszta: hogy az új képviselő is csak kormányparti lehet. Ezen a határon belül aztán pályáznak a szeretetért magyarok és oláhok, hivatalnokok és nem hivatalnokok egyaránt.

Nem fog ártani egy kis szemlét tartani fölöttük, hadd legyen tisztában velük a közönség. Mert attól még messze állunk, hogy csak megközelítőleg is jóslni lehetne a győzelmet bármelyik jelölt részére. A vélemények még nagyon megoszlanak.

Kezdjük *Kaffka* Lászlóval. Miniszteri tanácsos, nevét jól ismerik bizonyos felvidéki tisztogatásai után a hírlapok olvasói s ezért Tisza-vármegyében nem jó hangzásu. Tessék ehhez hozzá venni, hogy Beöthy Algernon is a Tiszák satellese

volt, ő is a Tiszáknak köszönhetette Belényest, akkor egyszerre világos lesz, hogy Kaffkának a közélet tisztítása körül szerzett érdemei még nem képeznek egyúttal érdemeket egy Tisza-vármegyei képviselőre. Különösen Belényest véve figyelembe, a városban rokonszenveznek a Kaffka névvel, hiszen jól ismerik a főtéren kint lévő cégéztábláról s a belényesi hölgyvilág két híres csillagáról. Hja, ha azok egyike lépne fel képviselőjelöltnek...

Igy is, ha Kaffkát megválasztják, az atyafiságosan hangzó névnek, az atyafiságos érzelemnek köszönje.

Az oláh gimnázium környékén természetesen római vért óhajtanak a jelölt ereiben. Mivel pedig a biharmegyei oláh intelligenciában ők csak egy igaz férfit találnak, a ki méltó volna őket képviselni: *Fassie* Tódor magyar-csékei képviselőt, tehát nem kevesebbről álmodoznak, mint hogy szép szerivel átszalogatják *Fassiet* Csékéről Belényesbe. Ennek a kérdésnek az a nehézsége, hogy *Fassie* már képviselő s nem igen remélhető, hogy biztos kerületéről lemondani hajlandó volna egy bizonytalan kerületért és ráadásul biztos választási költségeikért — egy évre.

Addig pedig, míg le nem mond, fel nem léptethető még az oláh gimnáziumi körök kedvéért sem.

Ugyanezen okokból tartozik a mesék országába *Gajári* Ödön jelöltsége is. Csongrádon ugyan ő nem lesz többet képviselő, az bizonyos, de még egy évig

ki nem mozdítható. Minek zavarná meg utolsó éve nyugalmát egy bő pálinkakiadásokkal járó választás izgalmaival?

Marad a mai kedves közjegyzőnk: Tamásfalvi *Thury* Ignác bátyánk, örökös jó kedvével, igaz magyaros gondolkodásával. Szereti egész Belényes, a vidék is, bizonyára őt látnók legszívesebben képviselőnknek. De ki lenne akkor a mi közjegyzőnk, *Thury* bátyánk utóda? Ezért lesznek *Thury* legjobb barátjai a választáskor az ellenpárton: itt akarják tartani, meg akarják buktatni csupa szeretetből.

Van még egy jelölt, a kit legjobban szeretne Tisza pártja: *Szunyogh* Szabolcs, a Sz—g főszerkesztője. Kiváló érdemeket szerzett a Sz—g szerkesztése körül, a mennyiben abba nem igen avatkozott bele, a képviselőségben van gyakorlata, volt képviselő B.-Ujfaluban, de a nyakas 48-as magyarok kibuktatták. Most szerencsét akar próbálni vele a Tisza-párt, hát ha az oláhok kevésbé nyakasak s felveszik a berettyó-ujfalusi uraságtól levett képviselőt?

Emlegetik Nagyváradon *Dési* ügyvédet és *Benedek* táblabíróit is. Egyelőre csak Nagyváradon; de biztosíthatok mindenkit, nem is fogják őket soha belényesi képviselő-jelöltnek emlegetni másutt, csak Nagyváradon.

Egyáltalán mit törjük a fejünket, hogy ki lesz Belényes képviselője? Kérdezzük meg *Széllőt*, *Podmaniczky* Frigyes bárótól vagy — a mi még biztosabb — *Tisza* Kálmántól, Tisza-megye koronázatlan királyától. *Aliquis.*

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ébren álmodva.

Sötét köd száll a világ fölött, oly néma, oly hallgatag minden! Éjfél elmúlt. A halottak visszatértek a sírokba. Az élők alusznak.

Az én álmaim elröppentek, mint a fölriasztott lepkesereg. Elmegyek az ur temetőjébe, és virasztom a halottakat, a sírokban és a sírok fölött!

És megszámlálom a kereszteteket, hogy tudjam azok számát, a kik boldogok: mert a hány sir annyi halott és a hány halott annyi boldogság.

De ki tudná felszámlálni a szenvedés keresztjeit, az élők között?

Mert nem mind boldogok azok, a kik alusznak; és nem mind boldogtalanok, a kik virasztanak!

*

Sötét köd száll a világ fölött. Alszik minden. Csak az Isten viraszt, csillagsátorában mind a jók, mind a gonoszok fölött.

Föltekintek a magas mennyre; a csillagok mosolyognak; felhőt nem látok sehol. Nézek keletre, nézek nyugatra, éjszakra és délre: egy-egy meteor lobban el csöndes piros ösvényen a messzeségben.

Mik vagytok ti, méltóságos tüzek, ott a magasban? Villanyszikrák, melyek nem gyujtanak; titkos őrtüzek, melyekben a világalkotó gyönyörködik.

Tűz, mely nem íget, föllobban s elenyézik, megfoghatatlan mint a ki meggyújtja — az Isten.

Vagy tán egy-egy égreakáló bűnnek lángjai!

Aludjatok, testvéreim, ti milliók, aludjatok: az örök hatalom őrtáll fölöttetek! Ő küld álmat szeméitkre, hogy ne lássátok az ő csodáit; mert az éjszaka az Urnak titka. Minden a szemek elsötétülnek, leszáll Ő és be-

balzsamozza a fáradt életet, megvizsgálja a sziveket és felszámlálja a vétkeket.

Ti, kiket új életre költ a harmatos reggel, el ne felejtsetek hálát adni az Ur nevének!

És ti vidámak, kik este sirtatok, emlékeztek meg a hatalmas Istenről: mert ki megvidámitott, az Ő keze volt!

Ki emelt beuineteket ily magasra? hamvas lepelen nyugtózó bércek!

Ezredes emlékek vagytok ti, s hatalmas sírkövei a teremtés óta elszunnyadt életnek! Ki tudja?

Sötétkék az égboltozat; a magas menny gyémántjai át csillognak szőnyegén. Gyémánt alattam és fölöttem. magasban és mélyben!

De nekem minden gyémántnál drágább vagy, oh természet! A te szentegyházad az én teremő szellemem...

Éjfélkor borzasztó voltál, oh természet anyám! mintha szétszakadtak volna a pokol lánczai és foglyai megrohantak volna.

Van szerencsénk szives tudomására hozni, miszerint **füszer-, gyarmataru, festék-, anyag, bor- és ásványvíz-kereskedésünket**

az idény alkalmával a legkittünőbb kínai és orosz theákkal, valódi Jamaikai, Cuba, Portorico, és brasillai rumokkal, Francia és legkedveltebb magyar cognaccal, francia és magyar pezsgő, valódi, tőkén termett pecsenye, asztali, dessert és gyógyborokkal, egy a legkittünőbb liqerekkal rendeztük be. Raktáron tartjuk továbbá a legkedveltebb thea-süteményeket, csokoládék és cukorka különlegességeket.

Gotschlig Ágoston-féle rum lerakat.

CSORDÁS TESTVÉREK

Nagyvárad,

Szent László-tér, takarékpénztár-épület.

Valódi amerikai petroleum napi áron.

Telefon 249.

Telefon 249.

Naponta friss Kassai és Prágai sódar, császárhús, debreczeni kolbász, frankfurti virstli, s itt még fel nem sorolt hideg felvágottak. Ementhall, Trappista, Groyer s mindenféle dessert sajtok. Déli és candirozott gyümölcsök a legkedveltebbek, kütünő zamatos Cuba, gyöngy, Jáva és Mocca kávé nagyraktárunkat a legjutányosabb napi árak mellett.

A midőn ezt b. tudomására hozzuk, kérjük szives pártolását, biztosítván, hogy az áruk minőségével, mint szolid áraink, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásunkkal teljes megelégedését sikerülend megnyerni.

Friss maroni és idej füge.

A hármasszövetség ellen.

Pétervárról jelenti egy táviratunk: Az orosz lapok még folyton támadják a hármasszövetséget és különösen az olaszokat igyekeznek attól elidegeníteni. Uchtvinszky herczeg lapja, a »Vjedomosti« azt írja, hogy Olaszországban egyedül csak a királyi ház tart a hármasszövetséghez. Maga a nép nem akar tudni róla, mert látja, hogy a hármasszövetség képtelen Olaszországnak pozícióját a Közép-tengerben megvédeni.

A lavinás csalás ellen.

Miniszeri rendelet.

A hivatalos lap mai száma közli a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által folyó év 70.054 sz. alatt az ugynevezett »szelvény« (»laviná«, »hólabda«) rendszer alapján való eladás betiltása tárgyában kiadott valamennyi másodfoku iparhatósághoz intézett körrendeletet.

A kereskedelem és a vevőközönség érdekei szempontjából a következőket rendelte el a miniszter:

- az elárulásnak ezen módjára a többször hivatkozott törvényszakas alapján engedélyek ki ne adassanak;
- a netán kiadott engedélyek haladéktalanul visszavonassanak;
- azok ellen, kik oly módon engedély nélkül árusítanak, a megtorló eljárás folyamatba tétessek és az 1884. évi XVII. t.-cikk 158. § d) pontjában foglalt büntető rendelkezés szigorúan alkalmazassék.

Felhívom Czimet, hogy a rendeletem tartalmát első fokú iparhatóságával vagy iparhatóságaival közölve, — annak megtartása felett saját hatáskörében is őrködjék.

Budapest, 1900. október hó 16-án.

Hegedüs, s. k.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 6.

Perczel Dezső elnök az ülést megnyitja.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után áttérnek a napirendre.

A mai vita első szónoka Barabás Béla, a ki csatlakozik pártjának álláspontjához és a javaslatot nem fogadja el.

A becikkelyezés felesleges.

Első sorban a dolog formai részével foglalkozik és szerinte a törvényjavaslat becikkelyezése nem szükséges, mert a nyilatkozat mint a miniszterelnök mondta és a mint látjuk is, nem trónlemondást foglal magában, hanem egy egyoldalú nyilatkozatot.

A magyar törvények csakis a királynak koronázása alkalmával adott hitlevelét és esküjét cikkelyezik be. A nyilatkozat magában foglalja a császári abszoluzmusnak minden hatóságát, azért annak becikkelyezését a leghatározottabban kárhoztatja. A miniszterelnök észre sem vette, hogy be lett csapva, rá lett szedve, mert az ő alkotmányos érületét használták fel, hogy ezt a Hausgesetzezt most becsempésszék törvénykönyvünkbe.

Ez a törvény beleütközik egy nagy alaperősségébe a magyar corpus jurisnak, mert ez az alaptörvény mondja: A törvények alkotásának, magyarázásának és megszüntetésének a joga a törvényesen megkoronázott királynak és a karok és rendeknek közös jogát képezi. A magyar törvény nem ismer morganatikus házasságot és ha majdan Ferencz Ferdinánd utódainak trónöröklési jogát egyik-másik nagyhatalom támogatni fogja, akkor majd legyen felelős érte ez a többség, hogy miféle vérengzésnek és miféle szenvedéseknek tették ki az országot.

Attér a *morganatikus házasságra*.

A miniszterelnök maga elismerte, hogy a morganatikus házasság középkori intézmény. Így is mondhatta volna:

— Nem tehetek róla, hogy az uralkodó család még nem tudott kibontakozni a középkori sötétségből.

A történelem bizonyítja, hogy az uralkodó családokat a népek szolgálatkésztsége elbizakodtá, önhitté tette. Mintha nem is emberek volnának, a kiket nem is emberek, hanem születtük juttatott helyükre, az emberek parancsolóivá. Jól eső tudattal mutat rá Ferencz Ferdinándra, aki szédítő magas helyén a szeretetet ölelte szívére. Annál rosszabb, hogy a kormány ezt az embert kényszerítette arra a természetellenes nyilatkozatra.

Majd a Habsburg-dinasztiáról szól, mely Magyarországot mindég be akarta kebeleznai.

Ha ő Felségének eszébe jutna esküjét megszegni s holnap azt mondja:

— Eredj haza te képviselőház!

— Mi lesz?

Hát haza megyünk. Semmit sem tehetünk,

mert minden hatalom a mindenható császár kezében van.

A házi törvény előre megkötölte a jövődöbéli király és nemzet kezét. A Hausgesetz révén még a trónbeszéd is belekerülhet német szöveggel a magyar törvénykönyvbe.

Kiáltások a szélsőbalon: Meg is lesz!

Hat. javaslatot ad be:

A mennyiben a törvényjavaslat elfogadtatnék, mondja ki a ház, hogy az uralkodó család házi törvényét jogforrásnak nem tekintti, továbbá, hogy a jelen trvjavaslat az 1791. XXI. t.-cz. rendelkezéseit a törvények alkotására és megszüntetésére nézve nem érinti. (Helyeslés.)

A házi törvény nem jogforrás.

Szilágyi Dezső: Barabás javaslatának mind két részével egyetért. Nincs senki, aki azzal ellentmondana. Jogforrás csak az, ami törvény és szokásjog. *A házi törvény egyik se*. Miért tehát gyöngíteni e sarkalatos tételt egy — határozattal? A másik, a törvényt magyarázás is helyes, azt se kell határozattal erősíteni. Nagy hiba az, hogy itt a magyar képviselőházban az állítatik, hogy nincs is magyar királyi ház, hanem csak osztrák császári ház. Leopold megalakította az örökletes magyar királyi házat.

Nem örülhet a vita tegnapi fordulatainak, melyet Kossuth, Mezőssy, Eötvös oly méltóan indítottak meg. Ez a főherczeg ur és magas neje családi viszonyainak Polónyi által való tárgyalása. A képviselő ur úgy tekintette ezt, mint egy »ügyet« (Derütség.) ellátta őket tanácssal. Mintha csak egy ügyfél megbizta volna őt, hogy adjon tanácsot, hogy vállalt kötelességük alól miként szabadulhatnak fel. (Ugy van! — a jobbon.)

A főherczeg és magyar neje *kénytelenek* ezt tenni. Reméli, hogy Polónyi a vita e hangját maga fogja helyrehozni.

Bartha Miklós: Ez már haza beszél.

Szilágyi: Én nem fogom az érzelmi irányt követni.

Madarász József: Mindenki meggyőződése szerint.

Bartha Miklós: Ezek elnöki intézkedések. Ne korlátozzanak mást.

Szilágyi: Én azt mondom, hogy nem követem önöket. Nem korlátozok mást, de ne *akarjon* engem se korlátozni meggyőződésem-

Álomban voltam: tündérekkel repültem virágos mezőben; fejem fölött két üstökös vitt az égen; nagy csattanás hallatszott: kitépett farkaik a földre hulltak és millió sárkány született belőlük, tüzes leheletöktől elkervadt a föld mezeje.

Fölbredtem Tüzlángban állt a láthatár: a villám ketté hasítá a barna éjt, s nyílásán csattogva cikáztak a menny szikrái. — Térdre omolva imádkoztam.

Az alvó madarak nyugtalanul röpködtek ágról ágra, míg a pillanatnyi csöndben álmatlan sóhajok keresték az Istent. Világosság és sötétség kajánul öldözték egymást és a bőszi vihar százados tölgerek repedéseiben bömbölt; szavára megrengett a föld és megszapordtak a szívek lüktetései. »Jézus segély meg!« sutogta ezer ajak és a lélekzetek megrövidültek.

Szép vagy, Oh természet, háboruságodban! Viharaidban maga az Isten csatázik.

Mit is érne az ég, ha mindig kék volna és a himes föld buja növényzetén a tenyészet sugára ülne? Kicsirázik itt a jó és rossz magja, óriásilag nő a lappangó gonosz, — s utóbb az ég mennyezet koromsötét lenne.

De az Ur villámaival kigyomlálja azt.

És felhővel megtöröli a nap homályos tükrét. S hogy ha a vihar elzúgott, sietve kel a nap a zuzott virágok fölé — s a halottak föltámadnak . . .

Térdre omolva csodálva imádlak, oh világ kormányzó, teremtő nagy Isten!

Sötét köd száll a világ fölött. Az álom. Is-

ten korlátlanul üzi varázsjátékát a szunnyadó életben.

Csak a csillagok örökszemei derengenek egyforma mosolyal alá. Boldog csillagok! Talán az üdvösség szelleme ragyog arczotokon? Talán az örökboldogság képviselői vagytok? — Ne mondjátok! Ti nem lehettek mind boldogok: hiszen minden embernek van köztetek egy csillaga! És a mely ember boldogtalan, annak csillaga megfakul — és eltemetetik.

Ismeritek-e a csillagok temetőjét? A hosszú tejut az; ott nyugszik az én csillagom is! . . .

Messze van é még a hajnal, az aranyhaju gyermek?

Körültekintek, nem látom őt sehol . . . Ott a sziklatöbén gyöngye ibolyák szunnyadnak; bárszony fűrtjeiket összefonta a gondos éjszaka.

Fenn, a dus galyu fagyalfán, orrát a szárnya közé tűzve alszik a csattogány: esti phantaziájáról álmodik. Szerte az ugarak kopár síkjain ezer madár pihen. És ibolya és madár a hajnalra várakozik. De az anyapitypalaty nem alszik; ki-kinyújtja álmatlan fejét és körülsimitja fészket, gyöngéden fedvén be szárnyaival kicsinyeit . . .

Amott a völgyben bagoly kuvikol. S az irigy denevér el-el suhan a bokor sudara fölött, hogy fölriaszsa a fülemülét; de a fülemülét denevér nem csalja meg, mert a hajnal suhogását ismeri.

Majd a folyamban leleskedő béka vizet locsant az alvó ibolyára; de az ibolya nem

ébred vizlocsánásra, mert a hajnal harmatát ismeri.

És én pirulni láttam kelet sarkát . . . s hajnal hittem. Hol állok én, Istenem teremtéid sorában, ki még hajnalodat sem ismerem? Vagy hát nem minden pir hajnal, mely biborával az eget befutja? s nem minden csöpp víz, mely a fűn rezeg, az ég harmata?

El kell mulni előbb az éjnek, hogy a hajnal következék!

De ha a vihart kiszenvette az éj borított vidék, ha a villámok megszagaták testét és fölguytják és elégették sok szép idők fáit; ha a jég összezúzta virágait, s a zápor elsöpörte vetéseit; ha sujtot teste mindent kiszenvett: előbb-utóbb hajnalnak kell jönni.

Igen, az éj nem tarthat örökké, még a sir mélyiben sem! Bármint perzseljetez és öljetek, hogy vérgőz és az üszkők gombolygó füstjével bekormosítsátok az ég tiszta boltját: a hajnal eljön mint a Megváltó és aranyvilága áttör a bün ködén! . . .

Mily csöndes minden, mikor az élet alszik! és mi az álom, mint rövid halál — előkészület a siri álomra? S mi küszködünk s mi halhatatlanságról álmodunk e sirvilágon, melynek pora egykor élt s gondolkozott mint mi! . . . Csak a föld borítja uj zölddel évenként sírjait, csak a nap nem veszi fényét a nyári kinok fölött; míg a parányi emberfaj küszködik, gyűlöl mig sírjába száll.

ben, a benyomásban, melyet szereztem. (Zajos helyeslés a jobbon.)

A felolvasott házi törvény semmi legintatívis viszonyba törvényeinkkel nem jön. A nyilatkozat becikkelyezése után marad a viszony, a házi törvény és törvénykönyvünk közt — a régi. Ezt Polónyinak mondja. Polemizál Polónyi többi argumentumaival, majd így folytatja:

A trón lemondásához okvetlen az országgyűlés hozzájárulása szükséges. De mit szoktunk becikkelyezni: Érzelm dolgokat, események megörökítését és nemzetközi szerződéseket. Ez a nyilatkozat becikkelyezés azért, hogy örökemlékü legyen. (Ellenmondás a szélsőbalon.)

Kiáltások: Halljuk!

Szilágyi: Azt hiszem, jó hangon beszélnek.

Thaly Kálmán: Nem jól beszél, elharapja a szót. (Derűtség.)

Szilágyi: A nyilatkozat ama része, mely a trónöröklésről szól, bírálat tárgya lehet. (Ugy van! a szélsőbalon.) S ha úgy találja a ház, hogy megegyezik a magyar törvényvel, — becikkelyezi.

A becikkelyezés szükséges.

A trónöröklési rendnek minél szilárdabbnak, biztosabbnak kell lenni. Sennek tisztázása mikor helyesebb? Mikor aktuális, vagy mikor nem aktuális? Mikor még se pártok, se érzelmekek nem állanak szolgálatába.

Azt a kérdést, hogy a trónöröklésre született főhercegek tarthatnak-e igényt, — ezt Hollónak feleli — szintén a magyar közjog szerint itéli meg. *A házi törvény sohase volt törvény.* Hát most, 1723. óta, 180 év után, most csinálják törvényé? Ha pedig azzá akarják csinálni, akkor se becikkelyezéssel, hanem külön törvényvel kellene megcsinálni. De nem kell. Csak bonyolítaná a kérdést.

Zichy János gr. módosításának tartalmával egyetért. De az nem érinti a dolog érdekét. Majd a részletes vitánál hozzászól, de nem fogadhatja el, mert kihagyja azt, hogy a nyilatkozat egyezik a törvényvel. Mért hagyták ki ezt a passzust?

Szürke köd száll a világ fölött. Lassu moraj hullámozza át a természet csöndes tengerét.

Az éjjeli álom ellebbent kísérteties tündérelveivel: fölvaltotta, testvére a hajnalálom. Következik az ébredő.

Ébredj, csattogány, feselj ibolya! . . . keljetekek világosság fia: az ur napja közelg.

Ti pedig éj szörnyei, űljetek be nyirkos odútokba, mert a napsugár ölé villám lesz reátok! . . .

Adjatok kezembe tollat a hajnal bibortüzébe mártottat, hogy lefesthessem a szürkület pompáját.

Az éj barna köntöséből tépjetekek egy darabot nekem, arra fogom rajzolni őt. Nincs fölsegesebb látvány, mint a sötétben fogamzott fényugár, a hajnal első bitora! . . .

*

Halvány köd száll a világ fölött. A kelet, hegyek gerincein vékony tüzszalag kigyózik belevegyülve az éj fátyolába. Fölötte lobog az ezüsthényű csillag. Keljetekek föl mig e csillag lobog s csodáljátok s imádjátok Istent! . . .

Halljátok-e nyugoton a hajnalüldözte éj didergő nyögését? A völgyek fűvén ezüstlő dér az ő könye.

Mig nyugoton az éj haldoklik sötét táborával, öröm zajongva röpülnek keletről a hajnal gyermekei; örömittasak a napok zenéje — s az égi nektártól, mely a földre csöpög aranyfűrtjeikről.

Páder Rezső: Magamagát magyarázza.

Szilágyi: Akkor nem volna róla annyi sok szó. (Derűtség, taps a jobbon.)

Kik jogosultak a trónöröklésre?

A mi fölött mi vitakozunk: az a kérdés, a trónöröklésre jogosultak-e a nem egyenrangú házasságból született utódok. Hosszu bevezetéssel bizonyítja, hogy az 1723 diki törvény minden törekvése, aggodalmas gondolkozással irányult oda, hogy Magyarországon és az örökös tartományokban egy ugyanazon kézben legyen felbonthatatlanul az örökletes trónutódlás.

Rakovszky: Deák is ezt mondta.

Szilágyi: Nem ezt mondta.

Rakovszky: De igen.

Szilágyi: Kettőnk közül valaki félreérti Deákot. (Derűtség.) Mikor pedig e törvények hoztattak, akkor Ausztriában a trónöröklés abszolút feltételtől volt felállítva, ugy a descendens mint az egyenrangú elv.

Szilágyi Dezső hosszas beszédben kifejti, hogy a trónörökös nyilatkozatának becikkelyezése az ő közjogi fölfogása szerint törvénybe nem ütközik, s éppen ezért a javaslatot elfogadja. A beszédet lelkesen megéjlenezték.

Apponyi és *Rakovszky* szólottak még röviden s azután elnök az ülést berekesztette.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Egyszer-egyszer kijut a városatyáknak a munkából; mint például a mult hónapban, amikor három fél napon alig bírták végig beszélni a tárgysorozatot.

Annál rövidebb közgyűlésre van most kilátás, ha ugyan meg nem ered az interpellációk zsilipje, a mire erős kilátás van.

A holnapi városi közgyűlésre 16 ügy van kitűzve, de kiválóbb fontosságú alig akad ezek között. Szóval csak egy napos közgyűlésre van kilátásunk.

A kitűzött tárgyak a következők:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1900. évi november hó 8-án esetleg következő napjain mindenkor délután 3 órakor a városház tanácstermében a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. Polgármesteri havi jelentés.

2. M. kir. belügyminiszter ur leirata az ürszékek és emésztő gödrök tisztításáról alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

3. A tanács előterjesztése gróf Pálffy Jánoshoz intézendő köszönő irat tárgyában.

4. U. annak javaslata a diszletraktár és Posta-utca közt levő türes telek eladására és az ezen telek díjtalan átbocsajtása iránt a kereskedelmi és iparkamara, továbbá az ipartestület részéről beadott kérvényekre vonatkozólag.

5. U. annak javaslata a László József nagyvárad lakos telkéből a köztérhez csatolt területért nyújtandó kártalanítás tárgyában.

6. U. annak jelentése özv. Nagy Gáborné nagyvárad lakosnőnek átengedett közterület kártalanításáról.

7. U. annak javaslata a törvényhatóság ipari és más terménybeli szükségleteinek beszerzésénél követendő eljárásra vonatkozólag a kereskedelmi és iparkamara által előterjesztett szabályrendeleti tervezetet illetőleg.

8. U. annak javaslata a betegápolási költség tartozások tulfizetése végett az 1902. és 1903. évi költségvetésekbe szükséges összegek felvételének elrendelése iránt.

9. U. annak jelentése a város közvilágítása kérdésében.

10. U. annak előterjesztése a házi pénztár III. negyedéről szóló kezelési kimutatás szerint a költségvetés egyes rovatainál szükséges póthitel engedélyezése iránt.

11. U. annak előterjesztése a pénztári segédügyi állást illetőleg.

12. U. az jelentése kapcsán özv. Róth Mór né bécsi lakos kioszk bérleti ügyében beadott felebbezését beterjeszti.

13. U. az Kiss Károlylyal a gyertya szállításra.

14. U. az Kiss Károlylyal a petroleum szállítására megkötött szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

15. U. annak javaslata a Mátray György nyugalmazott számtiszt által kért kegydíj megtagadása iránt.

16. Polgármester jelentése a Lőrinczy Gyula rendőrkitos ellen fegyelmi ügyben hozott határozat jogerőre emelkedéséről.

Miről midőn a törvényhatóság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyben tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak a közgyűlést megelőző napon a városház tanácstermében kitéve lesznek és bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1900 november 6.-án.

Komlóssy József,
tb. főjegyző.

Kölcson — épületekben.

— Vállalkozók beadványa. —

Nagyvárad évekig keresett nagyobb kölcsönt, de a pénzpiacz helyzete állandóan rossz, a pénzvizonyok nyomottak voltak s így legfeljebb csak tul magas, el nem fogadható feltételek mellett juthatott volna a város kölcsönhöz.

A nemrég felvett 2,600.000 koronás törlesztéses kölcsön feltételei is olyan kedvezőtlenek, hogy csak a kényszerűség miatt ment bele a város a költség felvételébe. Mert eltekintve, hogy a törlesztés kamata igen magas, de az árfolyam különbözetnél is tetemes összeget vesztett a város.

Egy vállalkozó (a Melocco cég) tett olyan ajánlatot, hogy a város teljes csatornázását elkészíteti s a város hosszabb lejáratu törlesztéssel fogja visszafizetni a munkálatok költségeit.

Ehhez hasonló, de még nagyobb szabásu az az ajánlat, illetve kérelem, amelyet *Scherz* Károly nagyvárad vállalkozó, még több ismeretlen társa nevében adott be Nagyvárad városához.

A beadvány szerint ő és meg nem nevezett társai bel- és külföldi pénzcsoportok megbizottai s a város által tevbe vett nagyobb

épitmények és alkotások létesítéséhez, mint a csatornázás, iskolák építése, közvilágítás bevezetéséhez szükséges kölcsön iránt ajánlatot óhajtanak tenni. E czélből felhatalmazást kérnek, hogy a nagyobb munkálatokra már elkészített tervek betekintthessék és lemásolhassák, valamint a költségszámításokat szakközvegeikkel megtehessek.

És most jön ki, hogy tulajdonképen miért szükséges az ajánlatok beadása előtt a tervek lemásolása.

Scherz Károly és társai ugyanis nem készpénzben adnák a város részére a kölcsönt, hanem »természetben.« Tervük ugyanis az, hogyha közös megállapodásra jönnek a várossal, a megállapított áráért felépítenék a tervben vett intézményeket, vagyis tulajdonképpen az építkezést megbizóikkal elkészítve, az építési összeget kapnák részletekben, a kamatot a tőkétörlesztéssel.

Bengrani azért nem akarnak, mert még azt is kéri, hogyha ők a tervek megtekintésére és lemásolására engedélyt nyerne, az engedély keltétől 3 hónapig a város mással tárgyalásokba nem bocsátkozik; három hónap múlva, mikorra ajánlatukat beadják, bárkivel tárgyalhat ismét Nagyvárad városa.

Ez a beadvány nemcsak a módozatánál fogva el nem fogadható, hanem az időpont sem jó most nagyobb munkálatok keresztülvitelére.

Ha újabb kölcsönt veszünk fel, nem lesz miből fizetni a kamatot, ha most bele megyünk nagyobb dolgok létesítésébe, sem a kamatot, sem a tőkét nem bírjuk fizetni, csak újabb és nagyobb megterheléssel. Ebből pedig nem kérünk; a mostanit is alig tudjuk elviselni.

Politikai lötyyenés.

Motto: Hányadik már a pohár,
Csak ötödik...
Isten u'cse becsülettel
Működik.

Valaha régen azt kérdeztük egyik »hivatalos« lapból, hogy miféle kormányparti árnyalatot képvisel?

Már azt hittük, hogy nem kapunk választ, de a keddi szám megfelelt.

Cikkét közölt Eötvös Károlyról. Vezér cikket. A »Magyar Szóbel« átt vett cikket.

Tehát a Bánffy árnyalatot képviseli: hiszen a vezércikk tükre a lap irányának.

Ez tehát a legujabb álláspont! Hányadik?

Ellenzéki, kormányparti, Tisza párti, Bánffy-párti... negyedik! Isten u'cse becsülettel működik.

Pedig hát, nincs az a megkozmasított tanbetyár, aki úgy elnadrágolta volna tannebulóját valaha, mint a M. Sz. ezt a hivatalos lapot s ime ő nem panaszkodik, nem hallgat Tóth bácsira, nem üti vissza, hanem fájós tanrészére szoritva tenyerét szépen felmondja a leczkét, mit a morozus tanbácsí elmagyarázott.

Vajjon mi hatotta úgy meg ezt a kormányparti lapot, hogy Eötvös irodalmi munkájának ily erővel csinálja a reklámot? Azért, mert Eötvös ellenzéki? vagy azért, mert nem ellenzéki?

Aztán kíváncsiak vagyunk rá, hogy a »magyar typos e gyöngyének« összegyűjtött munkájában benne van-e ama titokzatos »lepszényi jegyző« verse Kossuth Lajosról?

Ha benne van azért dicsérik-e, vagy ha nincs benne azért?

Óh! mily tág köpenyeg vagy te írói — — —

Szabadság!

Kóby.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön p. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

* **A király Vörösmarty szobrára.** Ó Felsege **Vörösmarty** Mihály emlékszobrára magánpénztárából **öt ezer** koronát adományozott. Méltán illeti ez a fejedelmi adomány a nagy költő emlékét, ki oly klasszikusan énekelte: A legelső magyar ember a király.

* **Búcsu Endrődön** A váradi egyházmegye legnagyobb hitközsége a békésmegyei **Endrőd** község, hol 12,000 tiszta magyar és katolikus ember lakik. A község védszentje **sz. Imre** herceg, kinek névünnepét ősrégi időktől fogva nagy buzgósággal üli meg a falu s a tanyák lakossága. Az idei búcsu is igen fényesen folyt le. Vasárnap este 6 órakor toronyzene hirdette a következő nagy napot. A népből alakult trombitás-banda játszott igen precíz előadásban néhány **régi magyar egyházi éneket** s végül a magyar Hymnuszt. A nép pedig, az eső daczára is összegyűlt a templom körül, hívő szívvél énekelte a lejátszott énekeket. Másnap 5-én **Spett Gyula** kerületi esperes, pápai tb kamarás fényes segédlettel tartotta meg az ünnepi szent misét ezer számra menő ájtatos hívek előtt, mely után **Pálffy Béla** volt endrődi káplán tartott szent beszédet. Mise alatt a község intelligentiájából alakult vegyes énekkar három remek énekszámot adott elő, a mise többi részében pedig az ezer és ezer hívő hatalmas erejű éneke ragadta fel az ember szívét az igazi buzgóság régiójába. Mind a zene, mind az énekszámok betanítását a betegségéből alig fellábadt **Ujházy Miklós** kántor végezte igen sok fáradsággal, de pompás sikerrel. Az ünnepély rendezését **Zelinka János** esp. plebános vezette, kinek igazán nem nehéz népe szeretetét, elődjéhez minden méltó buzgóságával teljesen megnyerni.

* **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter Dr. **Kiss Gyula** tenkei kir. járásbírói aljegyzőt a gyulai kir. törvényszékhez helyezte át.

* **Üdvözet a 3 milliós adományért.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának múlt havi közgyűlésén dr. **Vucskics Gyula** törvényhatósági tag méltatta azon páratlan bőkezű fejedelmi 3 milliós ajándékot, a melyet gr. **Pálffy János** tett a magyar középosztály megmentése érdekében. A felszólalás során indítványozta, hogy a nemes gondolkozású főurat nemes tettéért üdvözlje Nagyvárad város törvényhatósága. Az indítványt lelkesedéssel fogadta a törvényhatóság s a törvénynek megfelelően a novemberi közgyűlésre tűzte ki. A városi tanács azon javaslatot terjeszti a holnapi közgyűlés elé, hogy az indítványt határozattá emelje a törvényhatóság s a páratlan adományért gróf **Pálffy Jánost** Nagyvárad városa üdvözlje.

* **Két felebbezés** — egyszerre. A közköltő emelést sehol nem szerethetik, de Nagyváradon különösen rossz néven veszi a község, hogy a tanács és törvényhatóság nem intézték akként a város dolgait, hogy a közköltő emelést elkerülhették volna. De a polgárság jó birka türelmü: rövid ideig bántja az újabb teher, de mire a behajtásra kerül a sor, fizet a hogy csak bir. Kivétel az olyan polgár, aki nem nyugszik bele a közköltő emelésbe, hanem apellál a miniszterhez. Tegnap két fe-

lebbezés érkezett be a városhoz. **Balogh Döme** törvényhatósági tag és **Zana Ágoston** »adó-fizető polgár« felebbeztek a közköltő emelése ellen. Balog Döme a közköltő emelést a tanács rossz, könnyelmű gazdálkodásának tulajdonítja. Felsorolja a felebbezésben a szeszberletnél elvesztett 68.000 frtot, a vámok, hidak jóvedelmének csökkenését, stb. Kéri, hogy a felebbezéssel együtt küldjék fel a miniszterhez az új vám szabályzatot, Makkay Sándor volt vámenőr jelentését, az ügyészségnél volt iratokat s azon miniszteri rendeletet, a melynek ellenére ma is szedik a sorompóknál a helypénzt. — **Zana Ágoston** tudvalevőleg már akkor felebbezett a közköltő emelés ellen, mikor még tervben volt a nagyobb megterhelhetetés. A mostani felebbezésében felhozott panaszok és indokok majdnem teljesen megegyeznek a Balogh Döme felebbezésének hangjával, tartalmával. Azért sem szabad emelni a közköltőt, mert az ipar és kereskedés pang s ez nagyon is meglátszik Katonavároson, a Réten és Külvároson, no meg az általános szegénységen. Fejlődés nincs a városban. Az elszegényedés azért van, mert könnyelmű, megbizhatatlan tanács vezeti a város ügyeit. Felemlíti ezután az elvesztett 68,000 frtot, a sár és kavics panamát s arra a következésre jut, hogy 1.000,000 koronát vesztett a város mindezekben. A vámjóvedelmek is csökkentek, mert rossz, szabálytalan az ellenőrzés s azt kell feltételeznie, hogy itt is van egy panama. Kéri a közgyűlés határozatának megsemmisítését; vizsgálják meg a panaszokat s küldjön le **kormánybiztost** a miniszter. — A két felebbezés felkerül a belügyminiszterhez.

* **A főkapitány a miniszterelnöknél.** **Rudnay Béla** főkapitányt ma Széll Kálmán miniszterelnök 1/2 órai audencián a Házban fogadta.

* **Interpelláció a dijnokok érdekében.** A holnapi városi közgyűlésen, mint halljuk, több interpellációt intéznek a polgármesterhez. Egyik agilis jó beszédű törvényhatósági tag készül heves interpellációra a városi dijnokok elbocsátása tárgyában. Az interpellációban támadni fogja a városi tanácsot. Különösen azt kifogásolják a dijnokok elbocsátásánál, hogy a leirt négyezer korona nincsen arányban az elbocsátani szándékoltapidijasok számával, mert sokkal többet megtakarít így a tanács, mint a mennyi összeget a törvényhatóság a személyi illetményekből törölt.

* **116 éves templom.** A nagyváradai görög keleti egyház újvárosi temploma november 9-én éri el fennállásának százötvenhatodik évfordulóját. Nagyvárad városának története a város történetével össze lévén forrva, Városunk jelenkora ott kezdődik, a mikor **Benkovics Ágoston püspök** a Széchenyi téren levő kis (mai orosz) templomot felépítette 1692-ben azt a nagyváradai püspök székesegyházává tette. 1716-ban tette le a mai Szent László (Kispiacon levő) templomának gróf **Csáky Imre** püspök az alapját. 1723. jan. 10-én vonult be abba a káptalan s azontul **ez volt a nagyváradai székesegyház** 57 éven át. — 1752-ben tette le a mai székesegyház alapját, gróf **Forgách Pál** váradi püspök. Befejezték az építést 1780. június 25-én, a mikor a nagy püspök templomát **Kolonics László** fölszentelte. — 1784. szept. 20-án tette le a Körözsparton levő ev. ref. templom alapkövét **Keresztesy József** predikátor. 1784. nov. 9-én nyert engedélyt a **görög keleti hitfelekezet**, hogy magának templomot építhet. Ez építés története megérdemli a felújítást. 1753-ban épülvén fel a »Báránka« fogadó II. József császár abban szállott meg. Innen indult kocsin a nagyváradai vár megtekintésére reggel 7 órakor. — A nagyváradai görög keleti hívek igen jó viszony

közt éltek. Pénzüik volt. Templomuk tervjára elkészült s csak a hatóságtól nem kaptak engedélyt a templom felépítésére. 1784. nov. 9-én Püspöki Mihály és Kristóf Mihály gör. keleti vallású polgárok megvárták József császár közeledését a hidon s ott az éljenzők sorából előlépve kérvényüket a császár kocsiába dobták. — József császár megállította a kocsit. Elolvasta a kérvényt; meghagyta a két polgárnak, hogy intézkedjenek úgy, hogy templomuk alapkövét még aznap letegyék. Az alapkövet a császár a Felsője jelenlétében az nap meg is történt. — A görög keleti hívek azután elhatározták, hogy minden tekintetben művészi kivitelű templomot építenek. A templom belsejében levő vörös márvány tábla négy szegletén *magyar, szerb, latin és görög* nyelven hirdeti, hogy a hálás utókor a templomba temette el ama két polgárt, kik az építési engedélyt kieszközölték. Román felírásnak eme sarkkövön egy betű nyoma sincs. — *Másik* nevezetessége e templomnak a három zászló, melyek fölött magyar czimer és korona hirdeti, hogy a görögkeleti egyház Magyarország *czimere* alatt igen buzgóan tudja megtartani Istentiszteletét. — Harmadik nevezetessége a jubiléris és igen izlésesen épített templomnak a *hold* mely egy háromméter körületű, félig sötét, félig aranyozott gömb forgásával mutat annyi fényes avagy sötét részt, a milyen a holdvilág fényterjedelme. E gömb 28 nap alatt fordul meg a tengelye körül. Készítette s a toronyóra szerkezetéhez alkalmazta 1793-ban *Ruepe* György nagyváradi toronyórás. A száztizenhatodik évforduló alkalmából a gör. keleti egyház ünnepélyes istentiszteletet tart.

* **Chikagói magyarok itthon.** *Rimanóczy* Béla mérnök, id. *Rimanóczy* Kálmán műépítész fia és dr. *Baróthy* Árpád orvos tegnapelőtt Nagyváradra, szülővárosukba érkeztek övéik meglátogatására. — Mindketten Chikagóban laknak, az előbbi egy villamos vasuti társaság mérnöke, az utóbbi pedig gyakorló orvos. *Baróthy* ezeltől 15 évvel ment ki Amerikába, ott végezte el tanulmányait s Chikagóban telepedett le. Minden öt évben hazajött ismerősei látogatására s legutóbbi itthon léte alkalmával beszélgetvén barátjával *Rimanóczy* Bélával az amerikai állapotokról, ez is kedvet kapott kimenni. A szót tett követte s *Rimanóczy* Béla is kiutazott Chikagóba. Most a párisi kiállítás megtekintésére eljöttek Európába, s Párisból jöttek tegnapelőtt haza, hogy megnézzék szülőföldjüket.

* **Közjegyzők kongresszusa.** A magyarországi kir. közjegyzők a közjegyzői intézmény főállásának huszonötödik fordulójára alkalmából általános közjegyzői kongresszus egybehívását határozták el, hogy a huszonöt éves közjegyzői gyakorlat tapasztalatai alapján az intézmények bajait megbeszéljék, ezek orvoslásának eszközeit megjelöljék és a szükséges reformjavaslatokat megtegyék. E kongresszus ügyeinek előkészítése végett az ország 10 közjegyzői kamarájának 55 delegált tagja közös bizottsággá alakult, mely *Rupp Zsigmond*, mint a budapesti közjegyzői kamara elnökének elnöke alatt Budapesten a központi városházán folyó hó 3-án és 4-én tartotta üléseit. Ez az előkészítő bizottság alapos és tárgyilagos tanácskozás után a kongresszus programját, különösen a közjegyző hivatás minden ágát átkaroló reformjavaslatokat megállapította. A kongresszus folyó évi december 8-án és 9-én lesz Budapesten. Résztételét a magyarországi kir. közjegyzők legnagyobb része már előre bejelentette.

* **Hegedüs Kolozsvár diszpolgára.** Vasárnap jelent meg *Hegedüs* Sándor előtt Kolozsvár város küldöttsége *Szvacsina* Géza polgármester vezetése alatt, hogy átadja neki a diszpolgári oklevelet. A küldöttségben Kolozsvár 14 vezérférfia vett részt. *Szvacsina* Géza hosszabb beszédben rámutatott azokra az érdekekre, a melyekkel *Hegedüs* Sándor vallási és nemzetiségi különbség nélkül minden kolozsvári

polgár szívébe beleírta nevét. Ez általános szeretet jelétül átnyújtotta a diszpolgári oklevelet. *Hegedüs* Sándor a családi viszonyt hangsúlyozta, mely közte és Kolozsvár között mindig fennállott s ezért ezt az ünnepélyt is családi körben kívánta megülni. Igérte, hogy szülővárosa, Kolozsvár iránti szeretete soha sem fog megszűnni. A miniszter beszédét a küldöttség zajosan megéljenzte. Ezután családi körben ebéd volt, melyen a legkedélyesebb hangulatban voltak együtt a miniszter és családja a kolozsváriak küldöttségével. Érdekes a dologban, hogy üdvözlő táviratban gratulált külön a kolozsvári 48-as párt is.

* **A város közvilágítása.** Huszonnyolc év óta van kiszolgáltatva Nagyvárad városa és a közönségnek egy része a világítás terén a gázgyárnak. Most végre elérkezett az idő, hogy vele vagy nélküle oldja meg a város a közvilágítás kérdését. Vele, ha tisztességes feltételek mellett ez keresztülvihető; vagy nélküle, ha nem lép ki a gázgyár eddigi merev álláspontjából s a legméltányosabb feltételeket hajlandó megadni. A várossal fennálló szerződést a lejárat (30 év) előtt két évvel fel kell mondani, vagyis a 28. év végén. A felmondási idő már a nyakunkon van, mert ha az 1901. évi június hó 15-ig a város fel nem mond a gázgyárnak, újabb 30 évig ki lesz szolgáltatva a város. A tanács előterjesztést tesz a holnapi közgyűlés elé, hogy utasítsák a tanácsot a kérdés előkészítésére, nehogy keserű meglepetésben legyen részünk.

* **Elhunyt agastyán.** Ismét kevesebb azok száma, akik a dicső korban hősiességgel küzdöttek a haza szabadságáért: *Fényes* László volt 48-as honvéd százados tegnap reggel, élete 74 éves korában Mező-Telegden elhunyt. Halálával mély gyász érte a *Fényes* családot. Temetése holnap, csütörtökön reggel lesz. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Fényes Endre nejjével, született *Abonyi* Ilonával és gyermekeivel, *Fényes* Ilona férjével *Szilágyi* Jenővel, gyermekei és unokáival, *Fényes* Zoltán nejjével szül. *Fráter* Paulinával és *Fényes* Ákos nejjével szül. *Bartos* Jolánnal s gyermekeivel fájdalomtól megtört szívvel tudatják a jó apa, nagyapa és dédapának ér-endrédi és csokalyi *Fényes* Lászlónak, 1848/49-iki volt honvéd-századosnak, h-hadház város egykori polgármesterének 1900. évi november 6-án reggeli 7 órakor 74 éves korában Mező-Telegden tüdőlobban történt gyászos elhunytát. A meghaldogultnak hült tetemei elszállítatva a nadanteleki családi sírkertben folyó hó 8-án reggeli 9 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunytak rokonai, barátai tisztelettel meghívhatnak. Mező-Telegd, 1900. november 6-án. Béke és áldás poraira!

* **A ker. szeretet hatalma.** A legnagyobb hatalom a világon a keresztény szeretet. Kinában a hatalmak földi érdekeikért ontják a kinsiak és saját alattvalók véréit. Az önzetlen keresztény szeretetet a kath. egyház képviseli. Az ő hívei az áldozatok ebben a nagy világháborúban. Nap nap után jönnek hírek ez áldozatok haláláról. Egyik hír meghatóbb a másikkal. Egy irgalmas nővér és egy francia katona esetét említjük most föl a sok közül. A francia katona, elkényeztetett párisi fiu, úgy élt mint a többi világiak. Imádságos édes anyja tartotta benne a lelket, a hitet. Most Kinában halálos betegségbe esett. Irgalmas apácák kórházában közeledett az agonia. A párisi fiu rimánkodva kérte az ápoló apácát: »Kedves testvér, ne hagyjon el, mig végső leheletem el nem hagy. Irja meg az én édes anyámnak, hogy az ön

karjai közt haltam meg, hogy részesültem a szentségekben, hogy szívesen áldoztam fel életemet, hogy mennybe jussak.« És a ker. szeretet képviselője, az apáca, megvigasztalt két szívet egyszerre: a fiút és az anyáét. Ennél a szeretetnél nincs nagyobb hatalom a világon.

* **A hortobágyi álarozos betörők.** A múlt héten, mint lapunkban részletesen megírtuk, a Debreczen melletti *Steiner* tanyán álarozos betörők jártak s minden értékes tárgyat elraboltak. A csendőrség széleskörű nyomozást indított, s úgy látszik, meg lesz az eredménye a mennyiben most három hírhedt betörőt sikerült elfogni, *Sóvágó* János, *Nyiri* Márton és *Montlika* Raymond bősörményi lakosokat. Erős a gyanu, hogy ezek kísérletet tettek egy másik rablótamadást is, miért is mindhármukat vizsgálati fogságba helyezték.

IRODALOM.

A Magyar Könyvtár októberi füzetei, melyeket most küld szét a *Wodianer*-féle kiadóhivatal, ismét tannaságot tesznek e vállalat vezetőinek kiváló ízléséről s arról a helyes érzékről, melylyel irodalmunk hézagait pótolni igyekeznek. Kitűnő ötlet volt pl. olcsó kiadásban, új és jó fordításban közzéadásban a *Bécsi Képes Krónikát*, mely a különben is elavult *Szabó*-féle fordításban ma már alig kapható. *Madzsar* Imre, a fiatalabb történetírói nemzedék egyik tehetséges tagja, igazán hasznos dolgot művelt e füzet szerkesztésével. Ugyancsak örömmel üdvözljük *Balassa* Bálint yálogatott verseit, melyeket jó bevezetéssel és jegyzetekkel *Erdélyi* Pál hocsátott közzé, a legjobb *Balassa*-életrajz kiváló szerzője. Az új magyar szépirodalmat ezáltal *Cyprian* (Andor József) képviseli, kinek elbeszélő tehetsége már régea országsherte ismert és elismert. »*Margitka* szökése és egyéb történetek« című füzet bizonyára sok új barátot fog neki szerezni a »M. K.« olvasóinak ezrei között. A külföldi balladrisztika nagy nevei közül kettővel találkozzunk e rovatban: *Ratapenkóval*, a híres orosz novellistával, a kinek »Egy vén diák elbeszéléseiből« cz. kötetét *Ambrozovics* Dezső fordította le és *Conan Doyle*-l, a legnépszerűbb angol regényíróval, a kinek genialis és szenzációs *Sherloch-Holmes* történeteiből harmadik ültetett át *Lándor* Tivadar. A »M. K.«-nak immár 190 számra rugó teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg a kiadóhivatal (Budapest, Andrássy-út 21.)

Az »Egyházi Közlöny« 44. száma a következő tartalommal jelent meg: *Vezércikk: Halottak estéjén.* — *Egyházi értesítő.* — A közeli egyetemes zsinat. — *Tárca: Momento mori.* — *Hébről-hétre.* — »*Los von Rom!*« vagyis a szent meggyőződés. — Az egyház zenereformja Magyarországon. — A kongrua. — Az öngyilkosságról. — *Jogi tanácsadó.* — A pap mint gazda. — *Lelkipásztor.* Szószék. — *Irodalom.* — *Személyi hírek.* — *Memento.* — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

A megrendelések Budapest, VII., Szegényház-tér 8. sz. alá a szerkesztőségbe küldendők. Előfizetési ára egy évre 10 korona.

Igazságszolgáltatás.

Vád félreértés alapján. Egy félreértés következtében ifj. *Fazekas* László derecskei lakos felségsértéssel vádolva került a debreczeni törvényszék elé. A derecskei vendéglőben éppen bál volt, mikor ifj. *Fazekas* László néhány ismerősével oda betért borozni. *Fazekas* kassnak feltűnt egy bálozó ifju és megkérdezte, hogy ki az? Társaitól azt a felvilágosítást kapta, hogy az a *bálikirály*. *Fazekas* mikor már jól berugott, bement a bálterembe és illetlenül viselte magát. Erre nyomban kiutasí-

tották, mire ő távozása közben dühösen vissza-kiáltotta: »Akasszátok fel magatokat, meg a királyotokat is«. Fazekas a mai végtárgyaláson előadta, hogy ő a bálkirályt értette és a törvényszék felmentő ítélet hozott.

Összes ülés a kurián. A kir. kuria büntető osztálya, Czorda Bódog elnöklete mellett tegnap délelőtt összes ülést tartott, a melyen az a kérdés került szőnyegre, hogy az esküdtbiróság ítélete ellen beadott semmisségi panaszokra a törvényszék visszautasító végzését melyik forum van hivatva felülbírálni? A teljes ülés kimondotta, hogy a semmisségi panaszokat visszautasító végzések felülvizsgálati foruma: a kir. kuria.

TANUGY.

Meghívó.

A magyar kath. tanítók országos bizottságának tanügyi tanácsa f. hónap 13. napján d. u. 5 órakor a Szent István-Társulat helyiségében (Budapest, VIII. Szenkirályi-utca 28. sz.) ülést tart, melynek tárgyai: 1. A kath. tanítói II. kongresszus határozatából a nagyméltóságú püspöki karhoz intézendő emlékiratok szövegének végleges megállapítása. 2. Emlékbeszéd b. e. Mócsy Antal fölött. Tartja: Dreisziger Ferencz, kalocsai tanítóképző igazgató. 3. A 100-as bizottság és a tanügyi tanács létszámának kiegészítése. 4. A szakosztályok megalakítása és a hitoktatói szakosztály sürgős teendőjének kijelölése.

F. hónap 14. napján a főtjelzett órában és helyen a nevezett bizottság kebelében létesített hitoktatói szakosztály tart ülést, melynek tárgyai: 1. A hitoktatás ügye a polgári iskolákban — a polgári iskola reformja alkalmából. Előadó: Sebők Imre, fővárosi polgári iskolai hitoktató. 2. Indítványok: a) A népiskolában használandó hitoktatási könyveknek a mai pedagógia igényei szerint való megállapítása. Előadó: Schmidt Ferencz, az »Egyházi Közlöny« szerkesztője. b) Az ifjúsági Mária-kongregációknak minél szélesebb körben való terjesztése. Előadó: Izsóf Alajos, fővárosi hitoktató.

Ezen gyűlésekre a nevezett tanácsnak, illetve szakosztálynak tagjait ezen az utop is van szerencsém tisztelettel meghívni.

Kelt Nagyváradon, 1900. november 6.

Dr. Steinberger Ferencz,
nagyváradai I. sz. kanonok,
a kath. tanítók orsz. bizottsá-
gának elnöke.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Böregér.

Csütörtök: Házi béke (előszőr).

Péntek: Kis szőkevény (előszőr).

Szombat: Kis szőkevény.

Vasárnap:) d. u.: Hófehérke,
) este: Két pisztoly.

A Böregér. Strausnak, a keringő királynak melodikus, szép operettje a Böregér kerül ma előadásra. A darab vezető szerepeit a társulat következő tagjai játsszák: Rosalindát — Balláné, Adélt — Forrai Ferike, Órlóvszkyt — Lányi Edit, Eisensteint — Pintér Imre, Frankot — Nyáray Antal Falket — Gáthy Kálmán, Alfrédet — Ferényi József és Blindet — Füredy József.

A Magyar Színház haragszik.

Megirtuk a minap, hogy a Magyar Színház részvénytársaság igazgatósága milyen csufosan bánt el a színház egy derék és tehetséges művészevel, Rózsashegyi Kálmánnal, akit súlyos betegsége idején elbocsátott a színházról. Ez az eljárás méltó felháborodást keltett a sajtóban és a többi között a Magyar Szó és a Hazánk is élesen elítélte. Az igazgatóság boszút akart állani ezért s két lapon és megvonta tőlük a tisztelet jegyeket. A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmánya ma foglalkozott ezzel az ügyel és a következő határozatot hozta:

»A választmány az egész sajtó sérelmét látja a Magyar Színház igazgatóságának abban az eljárásában, amelylyel két napi lap szerkesztőségétől, mely a színház ügyéről a maga elítélő véleményét leplezetlenül elmondta, megvonta a szabadjegyet. Hangsúlyozza a választmány, hogy a színházról szóló hírszolgálat és bírálat nem a sajtónak az érdeke, hanem a színházaké. A szabadjegy nem kedvezmény, amit a lapok a színházaktól élveznek, hanem eszköz arra, hogy a sajtó, mely amugy is nagy anyagi áldozatokat hoz a magyar színésznek, könnyebben végezze ezt a hivatását. Ha egy vagy más laptól megvonta, ezzel csak azt bizonyítja, hogy nem méltányolja a sajtónak épp a színész iránt való folytonos áldozatokban megnyilatkozó önzetlenségét. Abban pedig, hogy a színházak tiszteletjegyek megvonásával akár egyes lapokat, akár az egész sajtót meg akarják rendszabályozni, olyan irányzatot lát a választmány, mely a nyilvánosság ellenőrző és bíráló jogait megtámadja, s mint ilyen a legerősebb tiltakozást hívja ki és a leghatározottabban visszautasítandó. A választmány egyúttal elhatározta, hogy foglalkozni fog azokkal a rendszabályokkal, amelyek a sajtó részéről a színházak ily megtorlásával szemben követendők.

Házi béke. A budapesti Nemzeti Színháznak két év óta a legnagyobb sikerrel színházhozott repertoár darabja, a »Házi béke«, Bisson mesteri vigjátéka csütörtökön kerül bemutatásra a Szigligeti-színházban. Az érdekes premiére kiváló gondal folynak a színház előkészületek, az igazgatóság pedig minden igyekezetével odahat, hogy a nagyszerű vigjáték összevágó előadásban jusson a nagyváradai közönség elé. A darabban kitűnő szerepe van Somogyi Károlynénak, Pintérné Szép Olgának, Szohner Olgának, Erdei Bertának, Balla Kálmánnak, Szarvasi Sándornak, Füredy Józsefnek, Gáthy Kálmánnak, Bognár Jánosnak és idősb Sághy Zsigmondnak.

Kertészleány. Lecogue bájos operettje másodszor ment tegnap, mint előre látható volt csak félig telt ház mellett. A jelen voltak azonban sokat mulattak különösen Nyáray kedves mókáin; minden kuplóját megismételtették.

A katonák. Thury Zoltán drámája: a Katonák nem tűnt le végképp a színház műsoráról, csupán közbejött akadályok miatt halasztotta el az igazgatóság a nagyhatású színmű bemutatóját. A darab még november hó folyamán színpadra kerül s próbái máig is folynak párhuzamosan a Kis szőkevénynyel és a Bibliás asszonyokkal, melyeknek festői tánczait most tanulja az operett személyzet.

Makai Nagyváradon. Az egész ország helyesléssel fogadta Széll Kálmán erélyes felépését, hogy nem engedte Vörösmarty Mihály, Mihály alakját színpadra vinni. Ez ellen persze köhögött egy-egy ujság, a mint az természetes is, abból indulván ki az illető cikkek kesergői, hogy hiszen sem őket, sem apósaikat ugyan senkinek sem fog eszébe jutni valaha színpadra vinni. A lapocskák köhögése megmaradt köhögésnek, Vörösmarty alakja nem lesz profanizálva addig, míg élnek, a kik őt látták. A budapesti

intelem azonban nem hatott annyira Makaira, az alkalmi darab szerzőjére, hogy belátva a kegyeletsértést, darabját tűzbe dobta volna. Van még hely az országban, a hol a kegyeletsértést el lehet követni: pl. Nagyvárad. Ilyen alkalomkor rendszeren ránk gondolnak. Ugy értesülünk, hogy Somogyi Károly igazgató érintkezésbe lépett Makai Emillel s a Vörösmarty-darabot itt akarja színpadra hozni december elsején. Nos hát ezt a hírt egyelőre nem hisszük. Vörösmarty Mihály leányát meg kell kimélnie az országnak attól, hogy édes atya alakja színpadon megjelenjen. A költő leányának női gyöngédségét, gyermeki kegyeletét sérti ez a darab, hogy e sértés elkövetéséhez Somogyi Károly segédkeget nyújtson — az egyszerűen képtelenség. Nagyvárad nem menhelye Budapestről kitolonczolt daraboknak és Somogyi Károlyt sem ismerjük olyan embernek, a ki reklámért mindent megtenni képes lenne.

REGÉNY-CSARNOK.

Isten nélkül.

Történelmi elbeszélés.

Írta: V. B.

2.

Róbert halála csakhamar bekövetkezett. 1343. január 19-én kilehelte lelkét.

Johanna szabad lett. Korlátlanul uralkodhatott s hatalmát első sorban férjével, Endrével érezte. Tekintetbe sem vette őt.

A nápolyi udvarban, a hol eddig a legszigorubb erkölcsök uralkodtak, most ledérség, könnyelműség ütötték fel a fejüket. Istenről, vallásról szó sem volt. Csupán a dobzóadás, élvezetek nyertek menhelyet. A vallásos Sanczia királynő megdöbbenéssel nézte ezt a léha életet. Szomorúsággal töltte el a szívét Johanna féltelensége s hogy ne is lássa az erkölcsök eme hanyatlását, lemondott gyámi tisztségéről. Eltávozott, az udvarból és zárdába lépett, hogy kiengesztelje vezeklésével a Mindenhatót, a kit annyiszor megsértettek a nápolyi udvarban.

II.

Nápolyba, a királyi palota egyik csillogó fényű termébe vezettek, kedves olvasó. A terembe három nő van együtt. Filippa, ennek nővére, de Cabannis Sanczia és Valois Katalin. Ez utóbbi, a konstantinápolyi császárnő címet viseli.

Valois Katalin viszi a szót halkan, óvatosan: Igen, ez legyen a mi főtörékvésünk. El kell idegeníteni Johannától Endrét s viszont. Önnek nagy befolyása van Johannára, Filippa! Érvényesítse hát azt. Tudja ezer és ezer mód van rá. Például holmi szerelmeskedésbe keveri a királynét, a mi Endrének semmi esetre sem fog tetszeni. Vagy pedig Endrére zudítja ellenségeit, hogy...

— Hogy eltegyék a láb alól, ugy-e? vágott közbe Filippa gonosz mosolylyal.

— Eltalálta, hagyta helyben Katalin. Ha Endre nem léteznék, ezek a parasztos magyarok sem volnának a nyakukon, meg Róbert szerzetes sem. Borsózik a hátam, valahányszor csak ezt a nevet kiejtem. Ilyen rettenetes barátot még sohasem láttam. Hát maga?

— Már mint én? kérdé Filippa. Oh császárnő, meg lehet győződve, ha tőlem függne, már régen a mennyországban volna. Csakugy rokonszenvezem vele: mint folséged.

Valois Katalin meglepéssel hallá e szavakat s kérdő tekintetét Filippa nővére szőgezte.

Sanczia elértette a császárnőt s így szólt: — Osztozom nővérem véleményében. Ki nem állhatom azt a barátot. Különösen, a mikor rongyosan, mezitláb járkál végig a folyosókon, termeken csupa poenitentiából. Ilyenkor nem ártana, ha tűzzé válnék lába alatt minden. Legalább többet szenvedhetne a vallásáért. Így szokta ő mondani.

— Ugy látom, vette át a szót Katalin, hogy mi hárman együtt érezzük s teljesen megbizhatunk egymásban. Ennek igazán örülök. Hárman többet tehetünk, mint egymagam. De későre jár az idő. Siesünk hölgyeim a mulatózók közé; feltűnnék távollétünk.

S mindhárman eltávoztak.

Az épület másik szárnyán ezalatt nagyban folyt a mulatózás. A termék fényesen voltak kivilágítva. S mindenünnen ragyogó, mosolygó arcok üdvözölték a belépő három nőt.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az osztrák püspökök konferenciája.

Bécs, nov. 6. (Saj. tud. táv.) A püspökkonferencia ma délelőtt tartotta első ülését Gruscha biboros herceg-érsek elnöklete alatt.

Osztrák miniszterek Budapesten.

Budapest, nov. 6. (Saját tud. táv.) Körber dr. osztrák miniszterelnök, Böhm-Bawerk pénzügyminiszter és Wittek vasutügyi miniszter ma reggel ideérkeztek és a délelőtt folyamán az »Angol királynő«-ben, a hol megszálltak, értekezletet tartottak.

A közös tanácskozások.

Bécs, nov. 6. (Saját tud. távirata.) A közös tanácskozások délutántól egészen este kilencz óráig tartottak. Mindkét félről teljesen megegyeztek. Holnap fogják a határozatot formulázni.

A kitiltott „Borsszem Jankó“.

Budapest, nov. 6. (Saj. tud. táv.) Az Országos Kaszinó választmánya az Ágai Adolf szerkesztésében megjelenő Borsszem Jankó éleljet, a mely Timon Ákos egyetemi tanárt a minap oly sértő módon megtámadta, egyszer és minkorra bojkotáltatta.

Véres bosszu.

Lemberg, nov. 6. (Saj. tud. táv.) Tegnap délután egy 8-ik ezredbeli tiszthelyettes arczul ütött az utcán egy munkást, a miért az vele szemben illetlen módon viselkedett. A midőn ezt a munkásnak társai megtudták, bosszúból egy éppen mellettük haladó katonatisztre rohantak s azt úgy összeverték, hogy félholtan szállították lakására. A feldühödött munkásokat a rendőrség letartóztatta.

Pör a magyar szóért

Fiume, nov. 6. (Saj. tud. táv.) Nagy érdeklődés mellett tárgyalta a törvényszék Giordano József városi vízvezetési igazgatónak Hegyi Jenő, a Magyar Tengerpart szerkesztője ellen indított perét ama czikk miatt, melyben Giordanot a lap azzal vádolta, hogy a fiumei villamos vasutat a magyar föliratok miatt alkalmaztaival bujkoltáltatni akarja. A tárgyalást érdekessé tette, hogy vádlóügyvédül Mayländer Mihály volt podesta, védőül pedig a fiumei horvát párt vezére Barcsics Erasmus ügyvéd volt horvát tartomány gyűlési képviselő szerepelt, a ki politikai téren is erős ellenfele Mayländernek. Megállapították, hogy Giordano, noha városi hivatalnok, nem magyar állampolgár. Hegyi kijelentette, hogy ezt az értesülést előkelő uraktól

kapta, de nem hajlandó megnevezni őket. Mayländer vádbeszédében gondosan elkerült minden politikai vonatkozást. Barcsics védő ellenben nagy tüzzel hangsúlyozta, hogy Fiumében tehát a magyar állam területén belül minden magyar embernek, de főleg a magyar szerkesztőnek kötelessége visszaverni a magyar nyelv ellen intézett támadásokat. A törvényszék amelynek elnöke a vádlotthoz magyar nyelven szólt, Hegyi Jenőt 50 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. Hegyi felebezzett.

Megszökött vivómester.

Budapest, nov. 6. (Saját tud. táv.) A fővárosnak egyik közkedvelt fiatal vivómestere 60.000 korona adósság hátrahagyásával ma megszökött egy színésznővel, ki a Vigszínház tagja.

Aranyszállítás Dél-Afrikából.

Lourenco-Marquez, nov. 6. (Saj. tud. táv.) Egy idevaló czég a Kaiser gőzessel, a mely innen indul utra, 100,000 font sterling értékű aranyrudat szállított.

A szultán gratulált a czárnak.

Konstantinápoly, nov. 6. (Saj. tud. táv.) A szultán Miklós czárnak trónralépése évfordulója alkalmából meleg hangu üdvözlő táviratot küldött, a melyben jókívánatait fejezi ki és egyuttal biztosítja a czárt változatlan, őszinte barátságáról. Miklós czár válaszában köszönetet mondott a szultánnak és őszinte, benső barátságáról biztosította.

Az amerikai elnökválasztás.

New-York, nov. 6. (Saját tud. táv.) Az elnökválasztás eredményét valószínűleg holnap délután kihirdetik. A Mac Kinleg és Bryan pártja között az erőfeszítés óriási.

A polnai vérvád.

Pisek, november 6. (Saját tud. távirata.) A mai tárgyalás a körül forog, hogy Hilsner 1898. július 19-én csakugyan Iglauiban volt-e. Baxa dr. ma sincs jelen. Az elnök közli, hogy az iglauer Fekete Sas szálló Kober nevű házi-szolgáját, a ki 1898-ban is ott volt alkalmazva, november 8-ára idézték meg. A törvényszék elhatározta, továbbá, hogy megidézi Jiracek tannt, a ki azt állítja, hogy 1898. július 17-én látta a vádlottat egy Müller nevű kereskedő fia és Rapp polnai timár társaságában. A rendőrség dr. kivánságára a törvényszék Müller és Repp megidézését is elhatározza.

A kínai halálos ítéletek.

London, nov. 6. (Saját tud. távirata.) Egy kelet nélküli pekingi távirat, a melyet Takuban 4-én adtak föl, a következőket jelenti: Li-Hung-Csang privátim néhány követhez fordult, a kiket arra akart rábírní, hassanak oda befolyásukkal, hogy Waldersee gróf elhalassza a paotingfui hivatalnokokra kimondott halálos ítéletek végrehajtását. A császári udvar a tavasz előtt semmi esetre sem térhet vissza Pekingbe. Pekingbe érkezett jelentések szerint Szinganfu környékén mohamedán lázadás van kitörőben, a mely állítólag a trón biztonságát fenyegeti.

Kanton, nov. 6. (Saját tud. távir.) Ma itt 19 utonállót végeztek ki.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 21.

Idénybérlet 22 sz

Nagyváradon, szerdán, 1900. nov. 7-én

Bőregér.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Eisenstein Gábor, gazdag magánzó	— — —	Pintér Imre
Rozalinda, neje	— — —	B. Csik Irén
Frank, fogházigazgató	— — —	Nyáray Antal
Orlovsky, herceg	— — —	Lányi Edith
Alfréd, ének-mester	— — —	Perényi József
Falke jogtudor, jegyző	— — —	Gáthy Kálmán
Blind, ügyvéd	— — —	Füredi József
Adél, Rozalinda szobaleánya	— — —	Forrai Ferike

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Színházi látcsövek a ruhatárnál kaphatók bérbe, ára 30 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, nov. 8-án:

Házi béke.

Vigjáték 3 felv.

KOZGAZDASAG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1900. nov. hó 6-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.60—13.—. Kétszeres buza 12.40—12.—. Rozs 12.80—12.20. Arpa 11.60—11.20. Zab 10.40.—9.60. Tengeri: 9.60.—9.—. Borsó 34.—. Lencse 40.—. Bab 14.—. Köleskása 24.—. Burgonya 3.40. 100 kiló lángliszt 25.—. zsemlyelisz 24.—. fehérkenyér liszt 23.—, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 5.20, szalma 1.10 Szalonna 106.—, 6 kiló zsup-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —8. 1 köbm. búkkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.80, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.86. Lámpaolaj —.82. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 68.—, új bor 50.—, méz 2.10, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 20.—. köles —.—, repeze —.—, dió 48.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 1.18, sertéshus 1.—4, juh-hus 64, veres hagyma 14, fog-hagyma 24, bors 2.40, paprika 2.20, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 40, mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1900. évi nov. hó 6-ról. Tiszta buza körülbelül 1400 hltr, kétszeres buza 200 hltr, rozs 350 hltr, árpa 120 hkl, zab 150 hltr, tengeri 1500 hltr, burgonya 400 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 130 drb, félhizott 190, sovány 170, süldő 380, ma-

lacz 470, hizott marha 11, jármás ökör 280, fejős tehén 180, borju 160, bivaly 8, jut. és kecske 270, ló 130.

Marha ártáblázat 1900. nov. hó 6-ról.
Egy pár első rendű jármás ökör 610—680, egy pár másodrendű jármás ökör 475—600, egy pár harmadrendű jármás ökör 270—460, 1 drb fejős tehén 100—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—230. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180. 2 drb. veres borju 30—50, 1 drb. fél éves borju 36—44, 1 drb egy éves borju 46—70, két éves borju 68—170. 1 drb hizott sertés 80—134, 3 pár fél éves 26—32, 1 pár egy éves sertés, 40—60, 1 pár két éves sertés 66—124. 1 drb igás ló 140—280, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—20, pár lóbőr 8—20.

NYILTÉR*.

849-1-2

Nagy: Mondd csak kérlek, Balogh, vettél már magadnak egy osztálysorsjegyet?
Balogh: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencsésebb főáruda.
Nagy: A legszerencsésebb főáruda

BIHARI EDE

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Gondold csak, kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Nalagh: Mi az a „jutalomdíj”?
Bagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeremény

600.000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a húzás után azonnal lakásomon van a húzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály húzása?
Nagy: Az már f. évi november 15. és 16-án van és 1/1 sorsjegy 12 kor. 1/2 sorsjegy 6 kor. 1/4 sorsjegy 3 kor. 1/8 sorsjegy kor. 1.50

De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel a húzás előtt szörnyű nagy nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rendelék magamnak egy sorsjegyet

BIHARI EDE főelárusítónál,

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határirók.

Budapest, nov. 6.

Buza októberre	---
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.04
Rozs ápr.	7.27
Zab ápr.	5.57
Káposzta, repesz, aug.	---

Értéktőzsde

Budapest, nov. 6.

Osztrák hitel	665.50
Magyar hitel	660.75
Allamvasut	660.75
Rimamurányi	487.---

Magyar jelzalog	488.---
Salgótarjáni	---
Wagon-kölcsön	---

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden 1900. nov. 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	95.75
Magyar koronajárdék	90.35
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	99.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.---
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	96.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.20
Italmérsi jog megváltási kötvény	98.30
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	164.---
Tiszaszabályozás szezedi sorsjegyek kölcsön	139.---
Osztrák járadék papirban	96.80

Osztrák járadék ezüstben	96.80
Osztrák járadék aranyban	95.---
Osztrák korona járadék	97.50
Osztrák államsorsjegyek	182.---
Osztrák magyar bankrészvény	16.90
Magyar hitelbankrészvény	664.50
Osztrák hitelintézet részvény	660.50
Párisi vista	95.80
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.21
Németbirodalmi márka	117.50
London vista	240.50
20 márkás arany	28.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:
1.000.000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 . . .	200000
2 . . .	100000
1 . . .	90000
1 . . .	80000
1 . . .	70000
1 . . .	60000
2 . . .	40000
1 . . .	30000
1 . . .	25000
2 . . .	20000
3 . . .	15000
31 . . .	10000
67 . . .	5000
3 . . .	3000
432 . . .	2000
763 . . .	1000
1238 . . .	500
90 . . .	300
31700 . . .	200
3900 . . .	170
4900 . . .	130
50 . . .	100
3900 . . .	80
2900 . . .	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldalt álló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:
egy nyolczad (1/8) forint —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) » 1.50 » 3.--- »
egy fél (1/2) » 3.--- » 6.--- »
egy egész (1) » 6.--- » 12.--- »

utánvét mellett vagy az összeg előzetes be- küldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. évi november hó 15-ig,

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest, V., Váci-körut 4/a.

Fiókbankházak: IV., Muzem-körut 11.
VI., Erzsébet-körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem. }
} postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos czim. _____